T088 TKL 6 (21) Luận Phật Địa Kinh Q7

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 LUAÄN VEÀ KINH PHAÄT ÑÒA QUYEÅN 7 Kinh: “Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân noùi tuïng”. Luaän: Seõ noùi boán baøi tuïng thaâu nhieáp chung caùc nghóa treân. Hieån baøy giaûn löôïc veà töôùng phaùp giôùi thanh tònh cuûa Phaät ñòa. Taát caû coâng ñöùc höõu vi-voâ vi trong ñòa Nhö Lai ñeàu ñöôïc phaùp giôùi thanh tònh thaâu nhieáp-gìn giöõ, ñeàu laø töôùng cuûa phaùp giôùi thanh tònh. Töôùng naêng-töôùng sôû ñeàu goïi laø töôùng khoâng phaân bieät gì. Trong boán baøi tuïng, ba tuïng röôõi tröôùc hieån baøy rieâng bieät veà töôùng ñoù, nöûa tuïng sau laø phaàn toång keát. Trong phaàn hieån baøy rieâng bieät veà töôùng (Ba tuïng röôõi), coù nghóa: Trong aáy, nöûa tuïng ñaàu laø chæ roõ veà phaùp giôùi thanh tònh, nöûa tuïng tieáp theo laø chæ roõ veà trí Ñaïi vieân caûnh, nöûa tuïng tieáp laø chæ roõ veà trí Bình ñaúng taùnh, nöûa tuïng tieáp laø chæ roõ veà trí Dieäu quaùn saùt, nöûa tuïng keá laø chæ roõ veà trí Thaønh sôû taùc. Moät nöûa tuïng tieáp laø chæ roõ veà coâng ñöùc quyeán thuoäc cuûa boán trí. Phaàn nöûa tuïng sau laø chæ roõ veà naêm phaùp taïo thaønh ba thaân khaùc nhau. Laïi coù nghóa laø chæ roõ phaùp giôùi thanh tònh, coù saùu töôùng thaâu nhieáp toång quaùt taát caû coâng ñöùc cuûa Phaät ñòa. Nghóa laø töôùng töï taùnh, töôùng nhaân, töôùng quaû, hoaëc töôùng taùc nghieäp, hoaëc töôùng töông öng, hoaëc töôùng sai bieät. Neáu nhö theo thöù töï thì töôùng ñaàu tieân coù moät tuïng, caùc töôùng coøn laïi ñeàu coù phaân nöûa tuïng. Kinh: “Taát caû phaùp Chaân nhö, Töôùng thanh tònh hai chöôùng”. Luaän: Coù nghóa ñaây laø laøm saùng toû phaùp giôùi thanh tònh. Töùc laø heát thaûy phaùp, taùnh laø Khoâng-Voâ ngaõ, ñaõ laøm saùng toû Chaân nhö, vónh vieãn taùch lìa hai chöôùng, baûn taùnh laø thanh tònh. Nay laïi xa lìa söï caáu nhieãm, cho neân coù khaû naêng laøm nôi nöông töïa cho moïi phaùp thieän, vì vaäy goïi laø phaùp giôùi thanh tònh. Taát caû phaùp, nghóa laø caùc phaùp uaån-xöù-giôùi höõu laäu-voâ laäu... cuûa

theá gian vaø xuaát theá gian. Chaân nhö töùc laø taùnh chaân thaät cuûa caùc phaùp, khoâng coù taùnh ñieân ñaûo, cuøng vôùi taát caû phaùp, khoâng moät, khoâng khaùc. Theå chæ laø moät vò, tuøy thuoäc vaøo töôùng phaàn cho neân coù nhieàu hoaëc noùi hai loaïi: Nghóa laø Sinh Khoâng voâ ngaõ-Phaùp Khoâng voâ ngaõ. Chaân nhö thaät söï khoâng phaûi laø taùnh Khoâng-Voâ ngaõ, vì lìa moïi phaân bieät, döùt tuyeät moïi hyù luaän, chæ do tu taäp phaùp quaùn Khoâng-Voâ ngaõ, daäp taét chöôùng ngaïi cuûa Chaân nhö, dieät töôûng ngaõ chaáp-ngaõ sôû maø chöùng ñaéc cho neân goïi laø Khoâng-Voâ ngaõ. Hoaëc noùi coù ba loaïi, nghóa laø thieän-baát thieän-voâ kyù. Chaân nhö laø taùnh chaân thaät cuûa ba phaùp naøy. Hoaëc noùi boán loaïi, töùc laø heä thuoäc ba coõi vaø khoâng heä thuoäc ba coõi. Chaân nhö laø taùnh chaân thaät cuûa boán phaùp aáy. Hoaëc noùi coù naêm thöùc, nghóa laø Chaân nhö taâm, noùi roäng cho ñeán Chaân nhö voâ vi, cuõng laø taùnh chaân thaät cuûa naêm phaùp. Hoaëc noùi saùu loaïi, nghóa laø Chaân nhö cuûa saéc, noùi roäng cho

ñeán Chaân nhö voâ vi. Naêm uaån voâ vi laø taùnh chaân thaät. Hoaëc noùi baûy loaïi: 1. Chaân nhö löu chuyeån: Nghóa laø thaät taùnh cuûa taát caû caùc haønh löu chuyeån töø ñôøi voâ thæ ñeán nay. 2. Chaân nhö thaät töôùng: Nghóa laø thaät taùnh cuûa taát caû caùc phaùp laø hai Khoâng-Voâ ngaõ ñöôïc hieån baøy. 3. Chaân nhö duy thöùc: Nghóa laø thaät taùnh cuûa taát caû caùc phaùp chæ laø Thöùc. 4. Chaân nhö an laäp: Nghóa laø thaät taùnh cuûa phaùp höõu laäu laø Khoå ñeá. 5. Chaân nhö taø haïnh: Nghóa laø thaät taùnh cuûa nghieäp phieàn naõo laø Taäp ñeá. 6. Chaân nhö thanh tònh: Nghóa laø thaät taùnh cuûa voâ vi thieän laø Dieät ñeá. 7. Chaân nhö chaùnh haïnh: Nghóa laø thaät taùnh cuûa caùc phaùp thieän höõu vi-voâ laäu, laø Ñaïo ñeá. Hoaëc noùi taùm loaïi: Nghóa laø khoâng sinh-khoâng dieät, khoâng ñoaïn-khoâng thöôøng, khoâng moät-khoâng khaùc, khoâng ñeán, khoâng ñi. Taùm moân töôùng loaïi tröø ñoù ñaõ laøm saùng toû Chaân nhö. Hoaëc noùi chín loaïi: Nghóa laø chín phaåm ñaïo döùt tröø chín loaïi chöôùng maø laøm saùng toû Chaân nhö. Hoaëc noùi möôøi loaïi: Nghóa laø ôû möôøi ñòa loaïi tröø möôøi loaïi voâ minh maø laøm saùng toû Chaân nhö, töùc laø möôøi phaùp giôùi, nhö luaän Nhieáp Ñaïi Thöøa ñaõ bieän minh roäng veà teân goïi vaø hình töôùng. Nhö vaäy, cöù theâm soá leân cho ñeán voâ cuøng taän.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 354

Heát thaûy phaùp moân ñeàu laø töôùng khaùc nhau cuûa Chaân nhö, nhöng Theå cuûa Chaân nhö thì khoâng phaûi moät, khoâng phaûi nhieàu. Phaân bieät, dieãn taû ñeàu khoâng theå bieän luaän ñöôïc. Noù ñaõ lìa boû moïi ñieân ñaûo hö voïng, giaû goïi laø Chaân nhö. Vì coù khaû naêng laøm nôi nöông töïa cho taát caû phaùp thieän. Giaû goïi laø phaùp giôùi, vì xa rôøi moïi huûy baùng veà toån giaûm, giaû goïi laø Thaät höõu. Vì lìa moïi baøi baùng veà taêng ích, giaû goïi laø Khoâng. Chaúng coù gì phaân tích suy tìm caùc phaùp chæ laø hö giaû, cuøng cöïc ñeán nôi cuøng cöïc aáy laïi khoâng theå vöôït qua nöõa, chæ ôû ñaây laø Chaân giaû goïi laø Thaät teá. Laø caûnh giôùi toái thaéng voâ phaân bieät maø trí tueä baäc Thaùnh ñaõ chöùng ñaéc, giaû goïi laø Thaéng nghóa. Noùi roäng nhö vaäy. Noùi hai chöôùng: 1. Chöôùng phieàn naõo. 2. Chöôùng sôû tri. Naõo loaïn thaân-taâm khieán maø khoâng theå tónh laëng, goïi laø chöôùng phieàn naõo. Che laáp caûnh giôùi ñaõ ñöôïc nhaän bieát, laøm cho taùnh khoâng ñieân ñaûo khoâng hieån hieän ñöôïc, goïi laø chöôùng sôû tri. Chöôùng phieàn naõo: Nghóa laø chaáp thaät ngaõ, Taùt-ca-da-kieán (Thaân kieán) laø ñöùng ñaàu laøm chuû moät traêm hai möôi taùm caên baûn phieàn naõo vaø tuøy phieàn naõo. Hoaëc laø nghieäp ñaõ phaùt khôûi, hoaëc laø quaû baùo ñaõ thoï nhaän ñeàu ñöôïc thaâu nhieáp trong phieàn naõo, ñeàu laáy phieàn naõo laøm caên baûn. Chöôùng sôû tri: Nghóa laø naém giöõ caùc phaùp trong bieán keá sôû chaáp, Taùt-ca-da-kieán (Thaân kieán) laø ñöùng ñaàu. Heát thaûy caùc taâm-taâm phaùp nhö voâ minh-aùi-giaän döõ... hieän coù cuøng nghieäp ñaõ phaùt khôûi, quaû baùo ñaõ thoï nhaän, ñeàu ñöôïc thaâu nhieáp trong ñoù, ñeàu laáy phaùp chaáp vaø voâ minh... laøm caên baûn. Coù nghóa: Phaùp chaáp vaø voâ minh... coù maët khaép heát thaûy caùc phaùp thieän-aùc-voâ kyù. Phaåm taâm höõu laäu cuøng vôùi phaåm taâm voâ laäu cuûa Nhò Thöøa ñeàu khoâng thaáu ñaït veà phaùp voâ ngaõ, maø ñeàu

gioáng nhö töôùng phaàn-kieán phaàn daáy khôûi, coù nghóa chæ ôû trong phaåm taâm baát thieän-voâ kyù höõu laäu. Luaän Du Giaø Sö Ñòa noùi: Caùc voâ minh chæ coù hai loaïi: 1. Baát thieän. 2. Voâ kyù. Laïi coù hai loaïi: 1. Nhieãm oâ. 2. Khoâng nhieãm oâ. Khoâng noùi coù thieän, khoâng theå khoâng coù thieän, vì taâm thieän töông

öng, vì traùi ngöôïc vôùi taùnh. Laïi nöõa, phaåm taâm thieän nhaát ñònh töông öng vôùi thieän caên khoâng si. Si töùc laø voâ minh, khoâng theå moät taâm maø coù si-khoâng si, cuõng nhö tham-khoâng tham, saân-khoâng saân... do khoâng töông öng. Khoâng theå coù phaùp chaáp maø khoâng cuøng chung vôùi si. Vì neáu khoâng coù voâ minh thì khoâng coù chaáp ñieân ñaûo. Nhö chaáp coù ngaõ thì nhaát ñònh coù söï hieän dieän cuûa voâ minh. Ñaây cuõng phaûi nhö vaäy. Laïi nöõa, caùc taâm thieän vôùi tính chaát khoâng meâ chaáp maø ñeàu tin töôûng..., cuøng thuaän theo kieán giaûi voâ ngaõ, laøm phöông tieän tröôùc cho phaùp quaùn hai Khoâng. Khoâng theå coù phaùp chaáp daãn ñöôøng cho phaùp quaùn khoâng, vì trong ngaõ chaáp chöa töøng thaáy ñieàu naøy. Vì vaäy, taâm thieän höõu laäu-voâ laäu quyeát ñònh khoâng töông öng vôùi hai chaáp voâ minh- aùi..., vì traùi vôùi giaùo lyù. Taát caû phaåm taâm dò thuïc-voâ kyù, cuõng khoâng coù phaùp chaáp vaø voâ minh... Vì söùc phaân bieät yeáu keùm cho neân khoâng theå giöõ laáy. Neáu coù chaáp ñieân ñaûo thì trôû thaønh phaùp, ngaõ kieán, coù thöùc A-laïi-da cuøng voâ minh..., khoâng thuaän theo chæ cuøng töông öng vôùi naêm phaùp. Nhaän thaáy ñöôïc voâ minh..., ñoù laø vieäc cuûa tueä... Laïi nöõa, neáu thöùc naøy coù phaùp chaáp, maø khoâng coù söï huaân taäp, thì thuaän theo nieäm nieäm maø maát neáu khoâng caàn phaùp ñoái trò thì trôû thaønh loãi laàm lôùn, vì trong chöôùng phieàn naõo khoâng coù ñieàu naøy. Laïi nöõa, quaùn phaùp Khoâng vaøo luùc môùi hieän tieàn thì thöùc naøy phaûi ñoaïn bôûi vì chöôùng vaø ñoái trò traùi ngöôïc nhau chöù khoâng ñoàng thôøi hieän haønh. Neáu nhö vaäy, thì nhöõng chuûng töû höõu laäu coøn laïi seõ khoâng coù nôi nöông töïa, caùc coâng ñöùc ñaõ tu taäp seõ khoâng coù huaân taäp vì khoâng coù huaân taäp, cho neân khoâng theå noùi huaân taäp trong göông trí töông öng vôùi Thöùc thanh tònh, vì khoâng phaûi laø voâ kyù, cuõng vì chöa chöùng ñaéc. Thöùc A-laïi-da ñaõ khoâng coù phaùp chaáp, thì quaû dò thuïc trong chuyeån thöùc coøn laïi, cuõng phaûi coù taùnh ñoàng loaïi nhö vaäy. Cuõng khoâng coù phaùp chaáp trong naêm thöùc, vì khoâng coù taùc duïng phaân bieät maïnh meõ, nhaïy beùn, vì khoâng suy xeùt tìm toøi. Luaän Nhieáp Ñaïi Thöøa noùi: “Taâm coù naêng löïc bieán keá chæ laø YÙ thöùc”. Neân bieát naêm thöùc khoâng duyeân vôùi töï taùnh cuûa bieán keá sôû chaáp. Neáu khoâng coù kieán giaûi phaân bieät, khoâng suy xeùt tìm toøi, thì khoâng theå coù ngaõ chaáp, cho neân cuõng khoâng theå tính toaùn so saùnh veà caùc phaùp. Nhöng do YÙ thöùc ngaõ chaáp-phaùp chaáp, khôûi leân aùi, giaän..., daãn daét naêm thöùc, trong ñoù, caùc thöù aùi giaän khôûi hieän khoâng thuoäc veà kieán chaáp. Tuy khoâng coù kieán chaáp

maø vaãn coù caùc phaùp yeâu, giaän voâ minh..., maø thuoäc veà hai chöôùng. Do ñoù, hai chaáp phaân bieät, suy tìm chæ ôû Thöùc thöù saùu vaø Thöùc thöù baûy. Neáu söï yeâu-giaän..., khoâng thuoäc veà kieán chaáp, thì khoâng suy tìm, cuõng ôû taïi naêm thöùc. Theå cuûa chöôùng phieàn naõo nhö caùc ngaõ chaáp..., chæ coù trong hai taâm baát thieän höõu phuù voâ kyù. Neáu phaùp chaáp... laø theå cuûa chöôùng sôû tri, thì cuõng ôû trong taâm voâ phuù voâ kyù, vì baäc Voâ hoïc cuûa haøng Nhò thöøa cuõng coøn hieän haønh. Trong phaàn vò Voâ hoïc, khoâng coù baát thieän höõu phuù voâ kyù. Ñaây laø caên cöù theo Nhò thöøa thì goïi laø voâ phuù. Neáu ñoái chieáu vôùi Boà-taùt thì nhieãm oâ, cuõng goïi laø höõu phuù, maø chöôùng sôû tri cuõng goïi laø voâ phuù, cuõng goïi laø höõu phuù. Moät Theå hai teân, vì coù söï so saùnh rieâng bieät. Trong chöôùng phieàn naõo coù chöôùng sôû tri. Ñoù laø choã noù nöông töïa thì chaéc chaén chaáp coù phaùp maø chaáp ngaõ. Theå tuy khoâng coù hai, nhöng duïng coù sai khaùc. Nhö theå cuûa moät thöùc nhaän laáy caûnh thì nhieàu duïng. Do thöùc naøy huaân taäp sinh ra moät chuûng töû, theå cuõng coù nhieàu duïng. Khi khôûi hieän, tuy cuøng khôûi maø daàn daàn ñoaïn tuyeät, vì uy löïc cuûa Thaùnh ñaïo coù giôùi haïn möùc ñoä. Neáu chöôùng sôû tri döïa theo Nhò thöøa maø noùi laø voâ phuù voâ kyù, thì trong boán loaïi voâ kyù thuoäc veà voâ kyù naøo? Thuoäc veà dò thuïc sinh, vì töø thöùc dò thuïc maø sinh khôûi. Neáu nhö vaäy thì khoâng phaûi laø dò thuïc sinh? Nhö taêng thöôïng duyeân, ngoaøi ra choã khoâng thaâu nhieáp ñeàu thuoäc veà thöùc naøy. Oai nghi..., taâm khoâng giöõ laáy vöõng chaéc, vì khoâng phaûi laø phoå bieán, cho neân Theå khoâng coù hai chöôùng. Neáu trong taâm laø thieän, voâ phuù, voâ kyù, khoâng coù phaùp chaáp thì taïi sao khoâng theå thaáu ñaït phaùp Khoâng, cuõng khoâng coù ngaõ chaáp thì taïi sao khoâng theå thaáu ñaït sinh Khoâng? Phaùp chaáp naøy vì ñaõ caâu keát vôùi ngaõ chaáp trong Thöùc thöù baûy cho neân khoâng thaáu ñaït veà sinh Khoâng. Cuõng phaûi vì ñaõ caâu keát vôùi phaùp chaáp trong Thöùc thöù baûy, cho neân khoâng thoâng ñaït veà phaùp Khoâng. Ñaõ gioáng nhö töôùng phaàn-kieán phaàn maø khôûi hieän, taïi sao khoâng goïi laø thuoäc veà phaùp chaáp? Trí voâ laäu..., cuûa chö Phaät vaø Boà-taùt cuõng coù hai phaàn, taïi sao khoâng phaûi laø chaáp? Vì vaäy duyeân sinh-töôùng phaàn kieán phaàn ñeàu thuoäc veà phaùp Y tha khôûi. Hoaëc döïa treân phaùp Y tha khôûi naøy maø voïng chaáp ngoaøi taâm. Hoaëc trong ñònh taùnh coù thì môùi goïi laø chaáp, cho neân chöôùng sô tri ôû trong thöùc thöù baûy, phoå bieán cuøng moät luùc vôùi taâm ba taùnh cuûa saùu thöùc, chöù khoâng phaûi laø phaåm töông öng. Taïm thôøi döøng söï tranh bieän roäng, maø cho neân trôû laïi giaûi thích veà baûn vaên.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 357

Töôùng thanh tònh, nghóa laø baûn taùnh cuûa Chaân nhö naøy luoân thanh tònh, nhöng bò hai chöôùng che laáp. Nhö hö khoâng trong saïch nhöng bò maây khoùi..., phuû môø, che kín, maø gioáng nhö khoâng trong saïch. Ñeán khi chöùng ñöôïc ñaïo Chaân nhö xuaát theá gian, môùi daàn daàn tröø khöû heát thaûy chuûng töû hieän coù cuûa hai töôùng naøy, gioáng nhö gioù lôùn thoåi baït maây khoùi..., Khi ñònh Kim cang duï hieån hieän tröôùc maét, thì dieät vaø lìa heát moïi chuûng töû cuûa taát caû

chöôùng, chöùng ñöôïc phaùp giôùi thanh tònh maø hoaøn toaøn chuyeån y, goïi laø töôùng thanh tònh. Nhö vaäy, ñaõ laøm saùng toû phaùp giôùi thanh tònh trong naêm phaùp tröôùc. Coù nghóa: Ñaây laø hieån baøy veà vaø moät phaàn töï taùnh töôùng thanh tònh cuûa phaùp giôùi, töùc laø moät phaàn töï taùnh trong saùu töôùng, vaên ñöôïc giaûi thích nhö tröôùc. Kinh: "Phaùp trí-sôû duyeân kia Töôùng töï taïi voâ taän". Luaän: Coù nghóa ñaây laø hieån baøy veà phaùp cuûa trí Ñaïi vieân caûnh; töùc laø taùnh Y tha khôûi duyeân phaùp trong göông trí, goïi laø phaùp trí. Trí Ñaïi vieân caûnh cuõng duyeân vôùi taùnh Y tha khôûi cuûa theá tuïc maø hieän khôûi hình boùng, nhöng khoâng meâ chaáp trong hình boùng ñoù. Sôû duyeân kia, kia nghóa laø Chaân nhö chöù khoâng phaûi laø phaùp trí kia, tuy vaãn coøn caâu caùch bieät, nhöng theá cuûa nghóa luoân töông öng, cho neân khoâng coù loãi. Vì phaùp trí duøng Chaân nhö laøm sôû duyeân cho neân goïi sôû duyeân laø Chaân nhö, khoâng phaûi cho raèng phaùp trí laø ñoái töôïng ñöôïc duyeân cuûa Chaân nhö. Trí Ñaïi vieân caûnh cuõng duyeân vôùi taùnh Vieân thaønh thaät cuûa Thaéng nghóa, vì taän cuøng giôùi haïn sinh töû maø noäi chöùng Chaân nhö. Ñaây laø noùi göông trí duyeân vôùi töï töôùng-coäng töôùng cuûa taát caû phaùp, vì taùnh Y tha khôûi vaø taùnh vieân thaønh thaät ñeàu laøm caûnh, coøn bieán keá sôû chaáp chæ laø choã chaáp nôi taâm voïng cuûa phaøm ngu, chöù khoâng phaûi laø caûnh cuûa Thaùnh trí, cho neân khoâng noùi laø duyeân. Nhö trong luaän noùi: Bieán keá sôû chaáp chæ laø caûnh cuûa trí phaøm phu. Taùnh Vieân thaønh thaät chæ laø caûnh cuûa Thaùnh trí. Taùnh Y tha khôûi cuõng laø caûnh cuûa trí phaøm phu, cuõng laø caûnh cuûa Thaùnh trí. Vì khoâng coù Theå taùnh, cho neân bieán keá sôû chaáp khoâng phaûi laø ñoái töôïng chöùng ñaéc cuûa baäc Thaùnh. Neáu nhö vaäy thì Thaùnh trí khoâng nhaän bieát heát thaûy. Taùnh bieán keá sôû chaáp kia ñaõ laø khoâng coù thì trí laøm sao nhaän bieát ñöôïc? Neáu bieát laø coù thì trôû thaønh ñieân ñaûo, coøn neáu bieát laø khoâng thì

khoâng phaûi laø bieán keá sôû chaáp, vì taâm cuûa töï taùnh ñaõ bieán hieän, khoâng thuoäc veà Y tha khôûi. Lyù cuûa Chaân nhö khoâng thuoäc veà Vieân thaønh thaät, cho neân Thaùnh trí tuy nhaän bieát laø coù, khoâng, nhöng khoâng duyeân vôùi töï taùnh cuûa bieán keá sôû chaáp kia laøm caûnh. Noùi töï taïi, vì trí Ñaïi vieân caûnh coù ñöôïc laø nhôø tu taäp saùu ñaùo bæ ngaïn (ñeán bôø kia töùc laø Ba-la-maät), goàm ñuû möôøi dieäu duïng töï taïi khoâng bò ngaên ngaïi. Töôùng khoâng cuøng taän laø taän cuøng giôùi haïn sinh töû, vì thöôøng coøn, noái tieáp nhau khoâng giaùn ñoaïn. Töôùng nghóa laø sôû töôùng, hoaëc laø naêng töôùng bieåu thò cho töï Theå. Nhö vaäy, ñaõ laøm saùng toû toång quaùt veà trí Ñaïi vieân caûnh trong naêm phaùp tröôùc. Coù nghóa: Ñaây laø hieån baøy moät phaàn töï taùnh. Boán trí ôû quaû vò Phaät töùc laø moät phaàn töï taùnh trong saùu töôùng. Phaùp coâng ñöùc höõu vi töùc laø trí Ñaïi vieân caûnh. Do naêng löïc ñoái trò chuyeån bieán, döùt boû heát thaûy nôi nöông töïa thoâ naëng trong thöùc A-laïi- da, chuyeån thaønh taùnh Y tha khôûi thanh tònh, xa lìa taát caû caùc taâm suy nghó phaân bieät sôû duyeân vaø naêng duyeân ñeàu bình ñaúng, moät söï bình ñaúng khoâng theå dieãn noùi. Vì

phaùp taùnh duyeân sinh khoâng theâm, khoâng bôùt, cho neân chöùng ngoä noäi taïi veà haønh töôùng coù khaû naêng bieán hieän aûnh töôïng cuûa taát caû caùc phaùp, coù khaû naêng soi saùng khaép taát caû caùc caûnh khoâng heà phaân bieät. Noùi chung goïi laø phaùp trí, töùc laø trí Bình ñaúng taùnh. Do naêng löïc ñoái trò chuyeån bieán, deïp boû moïi thöù chaáp tröôùc veà chuùng sinh vaø phaùp trong maït na thöù baûy, chuyeån thaønh taùnh Y tha khôûi thanh tònh, duyeân vaøo göông trí bình ñaúng vaø phaùp giôùi thanh tònh bình ñaúng raát bình ñaúng. Vì chöùng ngoä noäi taïi veà haønh töôùng, cho neân goïi laø trí. Sôû duyeân kia; töùc laø hai trí coøn laïi. Do naêng löïc ñoái trò chuyeån bieán loaïi boû saùu thöùc phaân bieät cuûa theá gian, chuyeån thaønh taùnh Y tha khôûi thanh tònh hoaëc laø xuaát theá gian, hoaëc laø theá gian-xuaát theá gian. Trí haäu sôû ñaéc ñoù seõ duyeân trong Chaân nhö vaø phaùp trí..., laáy taùnh Y tha khôûi laøm caûnh giôùi, khoâng chaáp phaân bieät gioáng nhö caûnh ñöôïc duyeân hieän khôûi, phaân bieät sôû chöùng-naêng chöùng töï noäi taâm mình. Vì duøng phaùp trí cuûa Chaân nhö ñaõ noùi treân kia laøm sôû duyeân cho neân goïi laø sôû duyeân kia. Vì boán trí coù dieäu duïng, khoâng ngaên ngaïi nhö vaäy, cho neân goïi laø töï taïi. Taän cuøng giôùi haïn sinh töû, thöôøng duøng khoâng döùt, cho neân goïi

laø khoâng cuøng taän. Trí Ñaïi vieân caûnh vaø trí Bình ñaúng taùnh, vì thöôøng khoâng giaùn ñoaïn cho neân goïi laø khoâng cuøng taän. Trí Dieäu quaùn saùt vaø trí Thaønh sôû taùc, tuy coù giaùn ñoaïn, nhöng taùc yù taïm thôøi thì coù khaû naêng hieän tieàn, thöôøng khôûi hieän khoâng cuøng cho neân cuõng goïi laø khoâng cuøng taän. Töôùng, nghóa laø töôùng cuûa Theå ñeàu töø duyeân sinh, cho neân goïi laø taùnh Y tha khôûi thanh tònh, vì ñeàu khoâng ñieân ñaûo cho neân goïi laø thanh tònh. Taùnh Vieân thaønh thaät ñeàu coù söï saùng toû beân trong. Taùc duïng cuûa caûnh soi saùng gioáng nhö caûnh hieån hieän goïi laø trí. Caùc nghóa nhö vaäy coù theå bieåu thò cho töï Theå, cho neân goïi laø töôùng. Kinh: “Trí Chaân nhö truøm khaép, Tu taäp chöùng vieân maõn”. Luaän: Coù nghóa: Ñaây laø laøm saùng toû trí Bình ñaúng taùnh, nghóa laø khi quaùn saùt hieän thöïc ôû ñòa thöù nhaát, chöùng ñöôïc trí bình ñaúng khoâng phaân bieät naøy. Quaùn saùt taát caû bình ñaúng, Chaân nhö bình ñaúng. Veà sau ôû caùc ñòa laàn löôït tu taäp chuyeån bieán toát ñeïp, caøng trôû cho neân thanh tònh, cho ñeán Phaät ñòa chöùng ñaéc vieân maõn thanh tònh taän cuøng chöùng ngoä phaùp giôùi..., taát caû lyù-söï ñeàu hoaøn toaøn bình ñaúng. Nhö vaäy, ñaõ hieån baøy veà trí Bình ñaúng taùnh trong naêm phaùp tröôùc. Coù nghóa: Ñaây laø chæ roõ töôùng nhaân trong saùu töôùng, laø trí khoâng phaân bieät trong ñòa thöù nhaát. Quaùn saùt kieán ñaïo cuûa phaùp giôùi ban ñaàu coù ba taâm ñoaïn, Kieán ñaïo ñoaïn moät traêm möôøi hai phieàn naõo caên baûn vaø tuøy phieàn naõo cuøng dieät. Kieán ñoaïn khoâng nhieãm voâ minh, phaùp chaáp phaân bieät, laø moät phaàn thoâ nhaát maø laøm saùng toû vaø taêng tröôûng cho trí cuûa phaùp giôùi luùc ñaàu. Töø ñaây veà sau, ñoái vôùi heát thaûy caùc ñòa, trong phaàn vò tu ñaïo vôùi trí khoâng phaân bieät, quaùn saùt phaùp giôùi Nhö nhö coøn laïi, höôùng veà taát caû caùc phaùp moân kia, trong caùc phaàn vò Vaên-Tö-Tu..., trí gia

haïnh... vaø moïi phöông tieän ñeàu tu taäp daàn daàn. Nhö vaäy vaø nhö vaäy tuøy theo nhöõng phaùp thích öùng cuûa caùc ñòa, daàn daàn ñieàu phuïc tu taäp ñoaïn tröø möôøi saùu phieàn naõo vaø tuøy phieàn naõo, tuøy theo nhöõng phaùp thích öùng daàn daàn dieät tröø do tu maø ñoaïn, khoâng nhieãm voâ minh cuøng phaùp chaáp caâu sinh. Caùc phaàn coøn laïi ñeàu laøm saùng toû vaø taêng tröôûng chuûng töû cuûa trí phaùp giôùi khaùc. Do chuûng töû laøm nhaân, cho ñeán Phaät ñòa chöùng ñöôïc boán trí cuûa phaùp giôùi vieân maõn.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 360

Kinh: “An laäp chuùng sinh hai, Caùc chuûng quaû voâ taän.” Luaän: Coù nghóa: Ñaây laø chæ roõ veà trí Dieäu quaùn saùt. Nghóa laø dieäu trí naøy coù theå vì caùc chuùng sinh giaûng noùi phaùp maàu nhieäm. An laäp chuùng sinh vaø laøm lôïi ích yeân vui, cho neân goïi laø haïo. Ngay trong hai loaïi naøy coù nhieàu phaåm loaïi, cho neân goïi laø caùc loaïi. Hai vieäc nhö vaäy, cuøng taän giôùi haïn sinh töû, thöôøng thöïc hieän khoâng ñoaïn tuyeät, cho neân goïi laø khoâng cuøng taän. Ñaây töùc goïi laø quaû, laø quaû cuûa trí. Nhö vaäy, ñaõ laøm saùng toû veà trí Dieäu quaùn saùt trong naêm phaùp tröôùc. Coù nghóa: Ñaây laø hieån baøy töôùng cuûa quaû trong saùu töôùng. Nghóa laø phaùp giôùi thanh tònh vaø boán trí maàu nhieäm ñeàu coù khaû naêng an laäp taát caû chuùng sinh vaø laøm lôïi ích yeân vui. Khuyeân baûo chuùng sinh tu taäp nhaân thieän goïi laø lôïi ích; khieán ñaït ñöôïc keát quaû vui veû goïi laø yeân vui. Khuyeân baûo chuùng sinh xa rôøi ñieàu aùc, goïi laø ích lôïi, giuùp hoï thaâu nhieáp ñieàu thieän, goïi laø yeân vui. Laïi nöõa, cöùu vôùt noãi ñau khoå cuûa chuùng sinh, goïi laø lôïi ích; ban cho hoï nieàm vui, goïi laø yeân vui. Töø ñôøi naøy ñeán ñôøi khaùc, theá gian-xuaát theá gian... cho neân bieát cuõng nhö vaäy. Vì phaåm loaïi raát nhieàu, cho neân goïi laø caùc chuûng loaïi. Vì taän cuøng thôøi gian vò lai, cho neân goïi laø khoâng cuøng taän. Caùc chuûng loaïi vôùi hai söï vieäc lôïi ích-yeân vui nhö vaäy ñeàu khoâng cuøng taän. Phaùp giôùi thanh tònh vaø quaû cuûa boán trí naøy, ñeàu töø nhöõng loaïi treân maø phaùt khôûi. Kinh: “Thaân-ngöõ vaø taâm hoùa, Nghieäp phöông tieän kheùo leùo”. Luaän: Coù nghóa: Ñaïi yù hai caâu tuïng maø laø chæ roõ veà trí Thaønh sôû taùc. Nghóa laø trí coù khaû naêng khôûi ñoäng söï giaùo hoùa cuûa thaân-ngöõ-taâm töông xöùng vaø tuøy thuaän vôùi trình ñoä thích ñaùng, cho neân goïi laø kheùo leùo. Vì gia haïnh khoâng döùt, cho neân goïi laø phöông tieän. Ñaây chính laø nghieäp. Hoaëc laø trí naøy coøn coù phöông tieän kheùo leùo coù theå khôi daäy ba nghieäp giaùo hoùa cuûa thaân-ngöõ vaø taâm. Nhö vaäy, laø chæ roõ trí Thaønh sôû taùc trong naêm phaùp tröôùc. Coù nghóa: Caâu tuïng naøy chæ roõ veà töôùng cuûa nghieäp trong saùu töôùng. Nghóa laø phaùp giôùi thanh tònh vaø boán trí maàu nhieäm coù theå khôûi hieän ba nghieäp giaùo hoùa cuûa thaân-ngöõ-taâm, cuøng vôùi nghieäp phöông tieän kheùo leùo. Trí Thaønh sôû taùc khôûi hieän ba loaïi nghieäp giaùo hoùa cuûa thaân-ngöõ- taâm. Trí Dieäu quaùn saùt thì khôûi ñoäng nghieäp thieän xaûo, vì quaùn saùt caên

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 361

cô thích hôïp raát kheùo leùo. Hai trí coøn laïi vaø phaùp giôùi thanh tònh ñeàu khôûi hieän nghieäp phöông tieän, vì coù theå tuøy yù vaän duïng laøm phöông tieän cho taát caû caùc nghieäp. Thaân giaùo hoùa coù ba loaïi: 1. Töông öng vôùi töï thaân: Nghóa laø töï thaân hoùa hieän laøm ñaày ñuû hình töôùng-chuûng loaïi nhö Luaân vöông..., vaø hieän roõ taát caû caùc loaïi Baûn sinh-Baûn söï. 2. Töông öng vôùi thaân ngöôøi khaùc: Nghóa laø bieán hoùa Ma vöông laøm thaân Phaät... bieán Xaù-lôïi-töû thaønh Thieân nöõ..., döïa vaøo thaân ngöôøi khaùc thò hieän caùc loaïi hình töôùng-chuûng loaïi bieán hoùa. 3. Töông öng vôùi khoâng phaûi thaân: Nghóa laø bieán hieän ñaïi ñòa thaønh baûy loaïi chaâu baùu... Hoaëc hieän baøy voâ löôïng Hoùa thaân Phaät... Hoaëc phoùng aùnh saùng chieáu roïi ñeán voâ bieân theá giôùi. Caùc loaïi nhö vaäy, rôøi ngoaøi thaân mình vaø thaân ngöôøi hoùa hieän laøm thaønh caùc loaïi hình töôùng-chuûng loaïi saéc chaát höõu tình vaø phi, vaø nhöõng söï vieäc nhö chaán ñoäng maët ñaát-phaùt ra aùnh saùng-gioù thôm ngaøo ngaït..., ñeàu laøm lôïi ích yeân vui cho caùc höõu tình. Taát caû ñeàu goïi laø nghieäp Hoùa thaân cuûa Phaät. Nhö vaäy, ngöõ giaùo hoùa cuõng coù ba loaïi: 1. Töông öng vôùi töï thaân: Nghóa laø töï thaân Phaät hoùa hieän tieáng noùi cuûa Phaïm thieân, giaûng noùi khaép moïi nôi vôùi caùc loaïi nghieäp ngöõ trong voâ bieân theá giôùi... 2. Töông öng vôùi thaân ngöôøi khaùc: Nghóa laø khieán cho caùc ñaïi ñeä töû Thanh vaên... duøng Phaïm aâm cuûa Phaät dieãn noùi caùc phaùp Ñaïi thöøa saâu xa. Vì vaäy, Thanh vaên vaø caùc Boà-taùt noùi khoâng phaûi laø phaàn phaùp maàu nhieäm thaâm dieäu cuûa mình, maø ñeàu laø do Nhö Lai bieán hoùa noùi ra, chöù khoâng phaûi do töï löïc cuûa caùc Thanh vaên, Boà-taùt kia. 3. Töông öng vôùi khoâng phaûi thaân: Nghóa laø hoùa hieän caùc loaïi nuùi- bieån-coû caây..., cho ñeán hö khoâng, cuõng phaùt ra aâm thanh dieãn noùi veà phaùp Ñaïi thöøa... Nhö vaäy, ñeàu goïi laø nghieäp ngöõ bieán hoùa. Taâm giaùo hoùa chæ coù hai: 1. Töông öng vôùi töï thaân: Nghóa laø treân töï taâm, hoùa hieän caùc loaïi hình töôïng sai bieät cuûa taâm vaø taâm phaùp. 2. Töông öng vôùi thaân ngöôøi khaùc: Nghóa laø khieán cho taâm ngöôøi khaùc cuõng hoùa hieän caùc loaïi aûnh töôïng sai bieät cuûa taâm vaø taâm phaùp. Ñaây ñeàu laø töôùng phaàn hieän baøy töông töï vôùi kieán phaàn. Coù nghóa: Do naêng löïc cuûa ñònh coù theå laøm cho töï taâm nhaän hieåu khoâng phaûi laø phaàn phaùp, goïi laø töï taâm hoùa hieän. Gia bò cho höõu tình,

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 362

khieán keû ngu muoäi coù theå hieåu ñöôïc phaùp saâu xa vi teá, khieán cho ngöôøi maát chaùnh nieäm coù ñöôïc söï nhôù nghó ñuùng ñaén, goïi laø taâm ngöôøi khaùc hoùa hieän. Nhöng taâm khoâng hoùa hieän, vì khoâng coù hình chaát, nhö luaän noùi: Taâm khoâng coù hình töôùng cho neân khoâng theå bieán hoùa. Laïi noùi Hoùa thaân khoâng coù taâm-taâm phaùp. Ñaây laø caên cöù vaøo Nhò thöøa vaø söùc ñònh cuûa haøng phaøm phu maø noùi. Söùc ñònh cuûa hoï yeáu keùm, khoâng theå hoùa hieän caùc phaùp khoâng coù hình chaát. Naêng löïc cuûa ñònh khoâng theå nghó baøn cuûa chö Phaät vaø Boà-taùt ñeàu coù khaû naêng hoùa hieän ñöôïc heát thaûy. Neáu khoâng nhö vaäy thì laøm sao Ñöùc Nhö Lai hoùa hieän ñöôïc tham-giaän...? Laøm theá naøo haøng Thanh vaên vaø Baøng sinh..., ñeàu bieát ñöôïc taâm cuûa Nhö

Lai? Laøm sao nhö Kinh: Hoùa hieän voâ löôïng chuûng loaïi ñeàu khieán coù taâm? Laøm sao nhö treân ñaây ñaõ noùi: Caùc nghieäp yù hoùa hieän? Vaø laøm sao nhö Kinh: Coù taâm Y tha? Chæ vì caùc saéc hoùa hieän ñeàu gioáng vôùi saéc thaät, caên hoùa hieän cuøng vôùi taâm chæ coù töôùng hieän khôûi, khoâng gioáng vôùi taùc duïng thaät. Vaû laïi, vì caên cöù vaøo chuûng loaïi thaáp cho neân noùi lôøi naøy. Neáu nhö vaäy thì taïi sao khoâng hoùa hieän loaïi phi tình, khieán cho taâm cuøng hieän khôûi? Phi tình ñaõ laø töôùng phaàn cuûa taâm..., laøm sao laïi khieán coù taâm cuøng hieän khôûi? Neáu taâm cuøng hieän khôûi thì goïi laø höõu tình, khoâng phaûi thuoäc veà phi tình. Vì vaäy taâm hoùa hieän chæ noùi coù hai loaïi nhö tröôùc ñaõ noùi. Trí Dieäu quaùn saùt coù khaû naêng quaùn saùt töï chöùng ngoä moân Ñaø-la- ni, Tam-ma-ñòa..., coù theå quaùn saùt caên cô vaø taùnh ham muoán..., cuûa höõu tình, giaûng noùi thuoác phaùp maàu nhieäm, goïi laø nghieäp thieän xaûo. Hai trí coøn laïi vaø phaùp giôùi thanh tònh laøm nôi nöông töïa cho caùc coâng ñöùc, coù khaû naêng khôûi hieän ñuû loaïi vieäc laøm lôïi ích cho höõu tình, goïi laø nghieäp phöông tieän. Kinh: “Ñònh cuøng moân toång trì, Thaønh töïu hai voâ bieân”. Luaän: Coù nghóa: Caâu tuïng naøy chæ roõ veà coâng ñöùc quyeán thuoäc ñeàu thuoäc veà boán trí. Coù nghóa: Ñaây laø laøm saùng toû veà töôùng töông öng trong saùu loaïi töôùng. Moân ñònh töùc laø taùm vaïn boán ngaøn moân Tam-ma-ñòa. Moân toång trì töùc laø taùm vaïn boán ngaøn moân Ñaø-la-ni. Hai loaïi nhö vaäy, cuøng laøm phaùt sinh taát caû coâng ñöùc höõu vi, cuøng laøm saùng toû heát thaûy coâng ñöùc voâ vi, vaø cuøng daãn phaùt taát caû caùc taùc duïng cuûa thaàn löïc laøm moïi lôïi ích cho chuùng sinh, cho neân goïi laø moân. Hai Voâ bieân; laø phöôùc ñöùc - trí tueä trang nghieâm, trong ñoù, sai bieät coù voâ löôïng loaïi. Taùm vaïn boán ngaøn phöôùc ñöùc-trí tueä laø do tu taäp maø

thaønh töïu traûi qua voâ löôïng kieáp, cho neân noùi laø voâ bieân. Naêm Ba-la-maät-ña tröôùc goïi laø phöôùc ñöùc, moät Ba-la-maät-ña sau goïi laø trí tueä. Hoaëc laø tuøy theo nhöõng quyeán thuoäc thích öùng vôùi töï taùnh, moãi moãi quyeán thuoäc ñeàu coù ñuû caû hai. Hai moân nhö vaäy nhôø vaøo hai loaïi trang nghieâm, moãi quyeán thuoäc ñeàu ñaày ñuû trong boán phaåm trí, luoân töông öng vôùi nhau, cuõng vaãn döïa vaøo phaùp giôùi thanh tònh, cuøng vôùi phaùp giôùi thanh tònh khoâng taùch rôøi nhau, cho neân goïi laø thaønh töïu. Kinh: “Phaùp töï taùnh thoï duïng, Bieán hoùa, chuyeån sai bieät”. Luaän: Coù nghóa: Ñaây laø noùi roõ veà naêm phaùp ñaõ thaønh töïu ba thaân sai bieät. Coù nghóa: Ñaây laø hieån baøy veà töôùng sai bieät trong saùu loaïi töôùng. Tuy caùc Ñöùc Nhö Lai ñeàu döïa vaøo phaùp giôùi thanh tònh vôùi theå taùnh khoâng coù sai bieät, nhöng vaãn coù caùc loaïi töôùng cuûa ba thaân ñöôïc chuyeån bieán khaùc nhau cho neân goïi laø sai bieät. Phaùp töï taùnh, töùc laø thaân töï taùnh ban ñaàu cuûa Nhö Lai, vôùi Theå thöôøng coøn khoâng thay ñoåi, cho neân goïi laø töï taùnh. Vì ñaõ döïa vaøo caùc phaùp coâng ñöùc nhö möôøi löïc, boán phaùp voâ uùy..., cuõng goïi laø Phaùp thaân. Thoï duïng töùc laø thaân thoï duïng keá tieáp, coù theå khieán mình vaø ngöôøi ñeàu ñöôïc thoï duïng caùc nguoàn vui cuûa phaùp vó ñaïi. Bieán hoùa töùc laø thaân bieán

hoùa sau, vì muoán ñem laïi lôïi ích, yeân vui cho chuùng sinh, maø thò hieän caùc loaïi söï vieäc bieán hoùa. Nghóa cuûa theå, nghóa cuûa nöông döïa nghóa cuûa söï tích tuï caùc ñöùc goïi chung laø thaân. Nhö vaäy laø giaûi thích toùm löôïc veà danh nghóa cuûa ba thaân. Laïi nöõa, Phaùp thaân laø hoaøn toaøn chuyeån y laáy Chaân nhö laøm töôùng, laø choã döïa bình ñaúng cho heát thaûy phaùp Phaät, coù khaû naêng khôûi hieän moïi taùc duïng töï taïi, heát thaûy taêng thöôïng duyeân cuûa phaùp thieän ñeàu ñöôïc hieån baøy. Töï taùnh bình ñaúng cuûa taát caû Nhö Lai vi dieäu raát, khoù löôøng xeùt, dieät heát moïi phaân bieät, chaám döùt moïi hyù luaän, cho neân Kheá Kinh: Phaùp thaân cuûa chö Phaät khoâng neân taàm tö, vì khoâng phaûi laø caûnh giôùi cuûa taàm tö, sieâu vieät treân taát caû söï taàm tö-hyù luaän. Thaân thoï duïng laø nhaän heát thaûy coâng ñöùc vieân maõn laøm töôùng, taát caû phaùp Phaät cuøng nhau keát hôïp maø thaønh, coù khaû naêng phaùt khôûi taát caû taùc duïng töï taïi, taát caû phaùp thieän ñöôïc taêng thöôïng ñaõ khôûi hieän. Taát caû Nhö Lai ñeàu coù töï Theå rieâng bieät vi dieäu raát khoù löôøng xeùt, truù trong coõi nöôùc thuaàn tònh, trong laønh töï nhieân, cuøng taän thôøi gian vò

lai, töï tieáp nhaän nguoàn vui cuûa phaùp, hieän baøy caùc loaïi hình töôùng, giaûng noùi ñuû caùc loaïi phaùp, khieán cho caùc Ñaïi Boà-taùt cuõng ñöôïc tieáp nhaän nguoàn vui cuûa phaùp. Thaân bieán hoùa laø laáy taát caû thaàn bieán vieân maõn laøm töôùng, taát caû taùc duïng bieán hoùa cuøng keát hôïp maø thaønh, thò hieän taát caû taùc duïng töï taïi, taát caû taêng thöôïng duyeân cuûa phaùp thieän ñaõ daãn phaùt. Taát caû Nhö Lai ñeàu coù taùc duïng bieán hoùa rieâng, vi dieäu, khoù löôøng xeùt, truù trong Tònh ñoä hay caáu ueá, hoùa hieän caùc loaïi hình töôùng, giaûng noùi caùc loaïi phaùp, laøm thaønh thuïc caùc Boà-taùt ôû phaàn vò döôùi vaø haøng Nhò thöøa cuøng moïi phaøm phu, khieán cho ngoä nhaäp caûnh giôùi Ñaïi thöøa, ra khoûi ba coõi, rôøi boû caùc ñöôøng aùc. Nhö vaäy ñaõ giaûi thích toùm löôïc veà töôùng, duïng cuûa ba thaân. Laïi nöõa, ba thaân thuoäc veà naêm phaùp tröôùc. Coù nghóa: Hai phaùp tröôùc thuoäc veà thaân töï taùnh, hai phaùp giöõa thuoäc veà thaân thoï duïng, trí Thaønh sôû taùc thuoäc veà thaân bieán hoùa. Kinh: “Chaân nhö laø phaùp thaân”. Luaän: Chuyeån bieán, tröø boû thöùc A-laïi-da ñaït ñöôïc thaân töï taùnh. Trí Ñaïi vieân caûnh chuyeån töø thöùc thöù taùm maø ñöôïc. Cho neân bieát, hai phaùp tröôùc thuoäc veà Thaân töï taùnh. Trong kinh naøy noùi: Trí thaønh sôû taùc khôûi hieän caùc nghieäp hoùa. Luaän Trang Nghieâm noùi: “Trí thaønh sôû taùc ñoái vôùi taát caû caûnh giôùi, phaùt khôûi voâ löôïng söï vieäc bieán hoùa khoù nghó baøn”. Neân bieát moät phaùp sau laø thuoäc veà Thaân bieán hoùa. Trí bình ñaúng taùnh nhö luaän khaùc noùi: Coù khaû naêng ôû nôi Tònh ñoä tuøy theo söï öa thích cuûa caùc Boà-taùt thò hieän caùc loaïi thaân Phaät. Trí Dieäu quaùn saùt cuõng nhö luaän noùi: Coù khaû naêng hieän baøy heát thaûy taùc duïng töï taïi ñeå thuyeát phaùp, ñoaïn tröø moïi söï nghi ngôø trong ñaïi taäp hoäi. Laïi noùi: Vì chuyeån bieán loaïi boû caùc chuyeån thöùc, cho neân ñöôïc Thaân thoï duïng. Do ñoù bieát hai phaùp giöõa thuoäc veà Thaân thoï duïng. Laïi nöõa, ba thaân cuûa Phaät ñeàu thuoäc veà trí thuø thaéng trong möôøi. nghóa. Cho neân bieát ba thaân ñeàu hieän roõ laø

coù trí. Coù nghóa: Moät phaùp ñaàu tieân thuoäc veà Thaân töï taùnh, töông öng vôùi töï taùnh cuûa boán trí cuøng coù vaø Boà-taùt ñòa thöôïng ñaõ hieän baøy moät phaàn töôùng vi teá thuoäc veà Thaân thoï duïng. Neáu laø caùc Boà-taùt ñòa tieàn ñaõ hieän baøy, thì moät phaàn töôùng thoâ hoùa duïng thuoäc veà Thaân bieán hoùa. Caùc kinh ñeàu noùi: "Chaân nhö thanh tònh laø Phaùp thaân". Luaän Taùn Phaät noùi: "Phaùp thaân cuûa Nhö Lai laø khoâng sinh-dieät". Luaän Trang Nghieâm noùi: "Thaân töï taùnh cuûa Phaät, baûn taùnh laø thöôøng truù".

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 365

Luaän Naêng Ñoaïn Kim Cang Baùt Nhaõ noùi: "Thoï trì dieãn thuyeát veà coâng ñöùc cuûa kinh aáy, ñoái vôùi Phaùp thaân Phaät laø nhaân chöùng ñaéc, ñoái vôùi hai thaân coøn laïi laø nhaân phaùt sinh." Caùc kinh-luaän ñeàu noùi: "Chuyeån y cuoái cuøng laø Phaùp thaân. Chuyeån y töùc laø Chaân nhö thanh tònh, khoâng phaûi laø ñaïo ñoái trò. Cho neân bieát Phaùp thaân chæ laáy Chaân nhö cuûa phaùp giôùi thanh tònh laøm taùnh". Luaän Trang Nghieâm noùi: "Trí Ñaïi vieân caûnh laø thoï duïng cuûa Phaät". Luaän Nhieáp Ñaïi Thöøa noùi: "Chuyeån caùc chuyeån thöùc ñaït ñöôïc Thaân thoï duïng. Tuy nhieân, noùi chuyeån boû thöùc A-laïi-da maø ñöôïc phaùp thaân, ñoù laø noùi chuyeån boû chuûng töû cuûa hai chöôùng trong Thöùc thöù taùm, laøm saùng toû ñöôïc Phaùp thaân thanh tònh nhôø chuyeån y, chöù khoâng phaûi noùi ñeán göông trí, vì noùi göông trí laø thoï duïng". Laïi nöõa, Thaân thoï duïng löôïc noùi coù hai loaïi: 1. Töï thoï duïng: Thaân naøy do tu taäp trong ba voâ soá kieáp maø ñöôïc thaønh töïu. 2. Tha thoï duïng: Laø caùc Boà-taùt tieáp nhaän nguoàn vui cuûa phaùp, cho neân cuøng coù chung söï töông öng vôùi boán trí vaø moät phaàn hoùa hieän laøm Thaân thoï duïng. Kinh, Luaän ñeàu noùi: Hoùa thaân laø hieän ra caùc loaïi hình töôùng cho chuùng sinh ñòa tieàn. Ñaõ laø caûnh giôùi cuûa chuùng sinh ñöôïc ñòa, cho neân bieát khoâng phaûi laø coâng ñöùc chaân thaät, maø chæ laø taùc duïng cuûa bieán hoùa. Kinh-Luaän chæ noùi trí Thaønh sôû taùc coù khaû naêng khôûi hieän nghieäp bieán hoùa chöù khoâng phaûi laø Hoùa thaân. Tuy laø ba loaïi thaân, nhöng thuoäc veà trí thuø thaéng, Phaùp thaân laø choã döïa cuûa trí ñeå chöùng ngoä. Hoùa thaân laø dieäu duïng ñöôïc phaùt khôûi cuûa trí vì gioáng nhö trí hieän baøy, cho neân giaû noùi laø trí, cuõng khoâng coù loãi. Ba thaân nhö vaäy thì Thaân thoï duïng-bieán hoùa ñaõ coù sinh-dieät, taïi sao Kinh: Thaân cuûa chö Phaät thöôøng truù? Vì hai thaân döïa vaøo Phaùp thaân maø thöôøng coøn. Laïi nöõa, Thaân thoï duïng vaø Thaân bieán hoùa tuy coù sinh- dieät, nhöng maø luoân thoï duïng nguoàn vui cuûa phaùp, khoâng döøng boû nöûa chöøng, ñoái vôùi möôøi phöông theá giôùi thöôøng thöôøng hieän khôûi, bieán hoùa khoâng ñoaïn tuyeät, nhö thöôøng xuyeân tieáp nhaän nieàm vui, nhö thöôøng boá thí thöùc aên cho neân goïi laø thöôøng. Luaän Trang Nghieâm noùi: "Thöôøng coù ba loaïi: 1. Thöôøng cuûa baûn taùnh: Nghóa laø Thaân töï taùnh, vì taùnh cuûa thaân naøy xöa nay laø thöôøng truù. 2. Thöôøng do khoâng ñoaïn: Nghóa laø Thaân thoï duïng, vì luoân luoân

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 366

tieáp nhaän nguoàn vui cuûa phaùp, khoâng heà giaùn ñoaïn. 3. Thöôøng do noái tieáp nhau: Nghóa laø Thaân bieán hoùa, bieán maát roài laïi hieän ra, bieán hoùa khoâng cuøng taän. Vì vaäy, Phaùp thaân tuy ñaõ taùch rôøi moïi söï phaân bieät-hyù luaän, nhöng khoâng sinh-dieät, cho neân goïi laø thöôøng. Hai thaân kia tuy coù nieäm nieäm sinh dieät, nhöng döïa vaøo thaân thöôøng khoâng giaùn ñoaïn vaø luoân noái tieáp nhau cho neân goïi laø thöôøng. Kinh: Taát caû phaùp saéc-thoï..., cuûa Nhö Lai ñeàu thöôøng truù. Döïa vaøo ñaïo lyù naøy cho neân khoâng phaûi laø khoâng sinh-dieät, vì noù sinh khôûi töø chuûng töû voâ laäu maø tu taäp taêng tröôûng. Sinh laø ñeàu dieät hoaøn toaøn, vì saéc-taâm ñeàu thaáy laø voâ thöôøng, khoâng heà thaáy saéc-taâm naøo laø thöôøng truù caû. Ba thaân nhö vaäy, hình löôïng theá naøo? Phaùp thaân laáy Chaân nhö thanh tònh laøm Theå. Chaân nhö töùc laø thaät taùnh cuûa caùc phaùp. Phaùp ñaõ khoâng coù giôùi haïn thôøi gian, thì Phaùp thaân cuõng nhö vaäy truøm khaép baát cöù phaùp naøo, nôi naøo cuõng ñeàu coù. Nhö hö khoâng, khoâng theå noùi hình töôùng. Duøng löôïng lôùn-nhoû laø caên cöù theo hình töôùng maø noùi, coøn phaùp thaân thì truøm khaép moïi nôi choán. Thaân thoï duïng laø coù saéc vaø phi saéc. Phi saéc laø caùc phaùp khoâng coù hình chaát. Cuõng khoâng theå noùi veà hình löôïng lôùn-nhoû. Neáu caên cöù vaøo thaân nöông töïa vaø caûnh ñaõ ñöôïc nhaän bieát, thì cuõng coù theå noùi laø bao truøm taát caû nôi choán. Saéc coù hai loaïi: 1. Saéc thaät. 2. Saéc bieán hoùa. Noùi saéc thaät, laø traûi qua ba voâ soá kieáp, do nghieäp tu taäp maø chieâu caûm ñöôïc saéc thaân vôùi caùc töôùng toát... Chuyeån bieán saéc thaân höõu laäu laø naêm caên..., ñöôïc saéc töôùng laø naêm caên..., voâ laäu cuûa Phaät, vôùi voâ löôïng töôùng toát trang nghieâm. Thaân Phaät truøm khaép phaùp giôùi, töông xöùng vôùi Tònh ñoä chaân thaät. Nghieäp ôû trong sinh töû coù phaàn haïn, do thöùc A-laïi-da maø bieán hieän thaân hình lôùn-nhoû khoâng nhaát ñònh. Laïi nhö con ngöôøi thuoäc chaâu Thieäm-boä ôû coõi naøy, vì nghieäp thieän quaù keùm cho neân saéc thaân ñaït ñöôïc daøi nhaát laø boán khuyûu tay. Nghieäp thieän cuûa ngöôøi thuoäc chaâu Ñoâng thaéng thaân hôn moät baäc, cho neân thaân daøi taùm khuyûu tay. Nghieäp thieän nhö vaäy daàn daàn theâm hôn haún, maø caûm ñöôïc thaân saéc vôùi hình theå, dung löôïng lôùn daàn. Cho ñeán coõi trôøi Saéc cöùu caùnh ôû

coõi Saéc, chieâu caûm ñöôïc söï thuø thaéng toät baäc trong nghieäp saéc, maø coù ñöôïc saéc thaân daøi khoaûng moät vaïn saùu ngaøn du-thieän-na. Boà-taùt möôøi ñòa ñöôïc huaân taäp vaø nuoâi döôõng do thieän caên voâ laäu, cho neân thaân hình ñöôïc chuyeån theo höôùng lôùn daàn, nhö kinh ñaõ noùi roäng. Khi ñònh Kim cang duï hieän baøy tröôùc maét, ñaõ dieät tröø moïi chöôùng, cho neân uy löïc cuûa thieän caên laø voâ bieân, cho neân ñaõ chöùng ñöôïc saéc thaân sung maõn phaùp giôùi hieän höõu khaép Tònh ñoä chaân thaät. Vì töông öng vôùi Thöùc thanh tònh, cho neân trí Ñaïi vieân caûnh ñaõ bieán hieän thaân vaø coõi nöôùc khoâng haïn löôïng. Thöùc cuûa chö Phaät bieán hieän cuøng nôi cuøng luùc. Töôùng thöùc cuûa chö Phaät gioáng nhau khoâng gaây chöôùng ngaïi nhau, cuøng taän thôøi gian vò lai khoâng heà giaùn ñoaïn. Döïa vaøo thöùc thanh tònh coù theå khieán chö Phaät thoï duïng söï vui

möøng an laïc roäng lôùn, vì theá goïi laø thaân-coõi thoï duïng. Thaân, coõi nöôùc nhö vaäy chæ coù Phaät môùi nhaän bieát, khoâng phaûi laø söï chöùng ñaéc cuûa Boà-taùt taïi naêm caên. Moãi moãi saéc caên coù khaû naêng chöùng ñaït taát caû caûnh giôùi ñaõ thoï nhaän, khoâng coù gì chöôùng ngaïi. Vì vaäy, töø töôùng voâ kieán ñaûnh cuûa chö Phaät phaùt ra voâ bieân phaùp aâm, taát caû taùc duïng cuûa saéc caên ñeàu khoâng giôùi haïn maø hieän baøy truøm khaép. Noùi saéc bieán hoùa laø do söùc cuûa Bi nguyeän bieán hoùa caùc loaïi thaân, caùc loaïi töôùng toát ñeïp, caùc loaïi tieáng noùi, döïa vaøo caùc coõi nöôùc vôùi hình töôùng-soá löôïng khoâng nhaát ñònh, ñeå giuùp chuùng Boà-taùt böôùc vaøo lónh vöïc Ñaïi thöøa. Thaân bieán hoùa cuõng laø do söùc cuûa bi, nguyeän ñeå giaùo hoùa caùc höõu tình thuoäc ñòa tieàn, maø hieän thaân bieán hoùa chung cho caû saéc-phi saéc. Phi saéc töùc laø nghieäp yù bieán hoùa, töôùng cuûa caùc coâng ñöùc nhö möôøi löïc, boán phaùp Voâ uùy. Vì khoâng coù hình chaát cho neân khoâng coù hình theå-dung löôïng. Saéc laø nghieäp cuûa thaân ngöõ bieán hoùa..., tuøy luùc-tuøy nôi-tuøy söï thích hôïp cuûa moïi ngöôøi maø bieán hieän thaân hình vôùi soá löôïng khoâng nhaát ñònh, nhö kinh ñaõ noùi roäng. Ba thaân nhö vaäy, thì taát caû Nhö Lai laø coù sai bieät hay laø khoâng sai bieät? Taùnh thaät cuûa Phaùp thaân thì heát thaûy Nhö Lai ñeàu cuøng coù, khoâng heà coù sai bieät. Döïa theo nhaân cuûa naêng chöùng vì coù sai bieät, maø taïm noùi laø sai bieät. Hai thaân coøn laïi, moãi thaân ñeàu chieâu caûm vôùi nhaân rieâng, vôùi töï taùnh rieâng bieät cho neân thaät coù sai bieät. Nhöng khoâng giöõ laáy rieâng bieät, cuøng xöù sôû töông töï vôùi söï nghieäp mang laøm lôïi ích yeân vui, bình ñaúng cho neân noùi laø khoâng sai bieät. Vì vaäy maø noùi: Taát caû chö Phaät döïa vaøo söï nghieäp vui vôùi yù thích laøm nôi nöông töïa, ñoái vôùi ba loaïi thaân

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 368

theo nhö thöù töï aáy maø noùi laø khoâng sai bieät, phaùp giôùi laø nôi nöông töïa khoâng heà sai bieät yù thích mang laïi nieàm vui lôïi ích khoâng heà sai bieät cuøng laøm söï nghieäp khoâng heà sai bieät. Ba thaân nhö vaäy, moãi thaân ñeàu coù caùc coâng ñöùc rieâng bieät chaêng? Phaùp thaân thanh tònh cuûa Nhö Lai laáy Chaân nhö chuyeån y laøm töôùng, laø ñieàu thieän chaân thaät, coù baûn taùnh thanh tònh vì xa lìa taát caû caùc phaùp taïp nhieãm, laø nôi nöông töïa cuûa heát thaûy coâng ñöùc, laø taùnh chaân thaät cuûa moïi coâng ñöùc, cho neân goïi laø ñaày ñuû taát caû coâng ñöùc, khoâng coù coâng ñöùc sai bieät cuûa saéc-taâm. Thaân thoï duïng cuûa Phaät ñaày ñuû taát caû coâng ñöùc chaân thaät cuûa caùc phaùp saéc-taâm, vaø vì ngöôøi khaùc maø hieän baøy coâng ñöùc cuûa töôùng bieán hoùa. Thaân bieán hoùa cuûa Phaät chæ ñaày ñuû moïi bieán hieän coâng ñöùc trong töôùng bieán hoùa cuûa saéc-taâm... Vì vaäy, ba thaân ñeàu noùi laø ñaày ñuû soá löôïng coâng ñöùc vöôït quaù soá caùt soâng Haèng. Taát caû Nhö Lai ñaõ hoùa ñoä caùc höõu tình laø chung hay khoâng chung? Coù nghóa: Ñeàu chung. Bôûi vì moãi moãi Ñöùc Phaät ñeàu coù theå hoùa ñoä taát caû höõu tình vôùi taát caû phöôùc ñöùc-trí tueä ñeàu bình ñaúng, sieâng naêng tu taäp theä nguyeän trong ba voâ soá kieáp, cuøng vì cöùu ñoä taát caû chuùng sinh vaø mong caàu Boà-ñeà. Nhö noùi: Moät Ñöùc Phaät ñaõ hoùa ñoä höõu

tình, töùc laø taát caû Phaät hoùa ñoä. Coù nghóa: Khoâng chung. Bôûi vì caùc loaøi höõu tình ñöôïc Phaät hoùa ñoä, voán cuøng heä thuoäc laãn nhau. Vì vaäy, vaøo thôøi Phaät Ñeå-sa, Nhö Lai ñaõ cuøng vôùi ñöùc Töø Thò laøm ñeä töû Phaät aáy. Phaät Ñeå-sa quaùn xeùt höõu tình maø Ñöùc Thích-ca giaùo hoùa coù thieän caên thaønh thuïc tröôùc, coøn thieän caên cuûa höõu tình maø ñöùc Töø thò hoùa ñoä veà sau môùi thaønh thuïc. Laïi nöõa, Phaät Ñeå-sa quaùn saùt nhaân haønh cuûa ñöùc Töø Thò seõ ñöôïc vieân maõn tröôùc, coøn Ñöùc Thích-ca thì vieân maõn sau. Nhö Lai Ñeå-sa lieàn nhaäp ñònh Hoûa quang ôû moät choã, khieán Ñöùc Thích-ca troâng thaáy, suoát baûy ngaøy baûy ñeâm khoâng rôøi khoûi moät böôùc, Ñöùc Thích-ca duøng moät baøi tuïng ca ngôïi Phaät Ñeå-sa cho neân Ñöùc Thích-ca ñaõ vöôït qua vaø thaønh Phaät tröôùc Ñöùc Töø Thò. Laïi nöõa, khi Ñöùc Phaät saép nhaäp Nieát-baøn, ñaõ noùi nhö vaäy naøy: “Nhöõng ngöôøi ñaùng ñöôïc hoùa ñoä, Ta ñaõ hoùa ñoä xong”. Laïi nhö Kheá Kinh: Khi saép nhaäp Nieát-baøn, Ñöùc Phaät quaùn saùt moät nôi choán ñaõ hoùa ñoä trong hieän taïi, ñoù laø Phi töôûng phi phi töôûng xöù, ngöôøi ôû ñoù seõ sinh vaøo coõi naøy ñeå nhaän söï hoùa ñoä cuûa Phaät, Ngaøi ñaõ ñeå

laïi moät Hoùa thaân aån trong coõi naøy. Thaân hieän nhaäp Nieát-baøn laø thaân ñaõ ñöôïc thoï nhaän töø tröôùc. Ngöôøi töø coõi Phi töôûng phi phi töôûng xöù maát vaø sinh vaøo coõi naøy. Hoùa thaân cuûa Ñöùc Phaät ñaõ löu laïi seõ giaûng noùi phaùp nhieäm maàu khieán keû kia thaønh töïu quaû vò A-la-haùn, baáy giôø, hoùa thaân môùi maát maø khoâng hoùa hieän nöõa. Laïi nöõa, nhieàu nôi trong caùc kinh ñeàu noùi roõ naêng hoùa vaø sôû hoùa ñeàu quyeát ñònh heä thuoäc nhau. Vì vaäy, söï giaùo hoùa cuûa chö Phaät laø khoâng chung. Nghóa nhö thaät, thì coù chung vaø khoâng chung. Töø voâ thæ ñeán nay, chuûng taùnh trong phaùp voán nhö vaäy maø heä thuoäc vôùi nhau: Hoaëc nhieàu hoùa thaân heä thuoäc moät hoùa thaân, hoaëc moät Hoùa thaân heä thuoäc vôùi nhieàu Hoùa thaân. Khi nhaân cuûa Boà-taùt laøm thaønh thuïc cho caùc höõu tình, cuõng khoâng quyeát ñònh laø hoaëc chung-hoaëc khoâng chung, cho neân thaønh Phaät roài, hoaëc hoùa ñoä chung, hoaëc hoùa ñoä rieâng. Neáu chuùng sinh ñöôïc hoùa ñoä, luoân luoân laø chung thì ñaâu caàn nhieàu Ñöùc Phaät? Moät Ñöùc Phaät coù theå hoùa ñoä taát caû chuùng sinh, chæ caàn moät Ñöùc Phaät thöôøng truù nôi theá gian ñeå giaùo hoùa chuùng sinh, coøn taát caû Ñöùc Phaät khaùc ñeàu tuøy yù vónh vieãn nhaäp Nieát-baøn. Ñöùc Phaät cuõng khoâng caàn phaûi hoùa ñoä caùc chuùng sinh coøn laïi, khieán höôùng veà Ñaïi thöøa, vì khoâng coù taùc duïng, chæ caàn hoùa ñoä caùc chuùng sinh kia khieán ñaït ñöôïc ba Thöøa, vónh vieãn nhaäp tòch dieät vì deã chöùng ñaéc. Vaäy ai laø ngöôøi coù trí maø boû caùi deã ñeå choïn caùi khoù laø ñoát ñeøn giuùp cho maët trôøi? Vì vaäy, cho neân chuùng sinh ñöôïc hoùa ñoä khoâng phaûi laø luoân luoân ñeàu chung. Neáu chuùng sinh ñöôïc hoùa ñoä , luoân luoân laø khoâng chung, thì Boà-taùt khoâng caàn phaûi phaùt theä nguyeän saâu roäng, töøng traûi ñeå phuïng söï chö Phaät, tu hoïc Toâ-ñaït-na..., cuûa Ñaïi thöøa, cuõng khoâng caàn gaàn guõi nhieàu baäc thieän tri thöùc vaø chö Phaät, chaúng caàn ñem nhöõng gì mình ñaõ hoùa ñoä ñeå giao phoù

daën doø Ñöùc Phaät sau. Nhöõng söï vieäc nhö vaäy ñeàu traùi ngöôïc vôùi nhau. Vì vaäy khoâng neân cho laø luoân luoân khoâng chung. Tuy moãi Ñöùc Phaät ñeàu coù coâng naêng hoùa ñoä taát caû höõu tình, nhöng caùc höõu tình neáu khoâng coù duyeân vôùi Ñöùc Phaät thì hoï khoâng baèng loøng tieáp nhaän söï hoùa ñoä, cuõng khoâng troâng thaáy- khoâng nghe bieát. Tuy moãi moãi Ñöùc Phaät ñeàu gaén boù cuøng taän thôøi gian ñôøi vò lai, ôû maõi vôùi theá gian, giaùo hoùa voâ löôïng caùc loaïi höõu tình, tuøy thuaän caên cô thích hôïp hieän baøy caùc loaïi ñeå hoùa ñoä, hoaëc thò hieän Ñaúng giaùc, hoaëc thò hieän Nieát-baøn, hoaëc goïi laø Thích-ca, hoaëc goïi laø Töø Thò... Thuaän theo moät töôùng hoùa ñoä ñoái vôùi caùc höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä maø noùi laø ñeàu ñaõ hoùa ñoä xong.

SOÁ 1530 - LUAÄN PHAÄT ÑÒA KINH - Quyeån 7 370

Ngöôøi sinh vaøo xöù Phi töôûng, caàn phaûi troâng thaáy töôùng hoùa ñoä cuûa Ñöùc Phaät Thích-ca thì môùi ñöôïc hoùa ñoä, cho neân Ñöùc Phaät ñeå laïi Hoùa thaân chôø ñôïi, cuõng khoâng traùi ngöôïc nhau. Neáu caùc Nhö Lai ñeàu cuøng moät chuûng loaïi ñöôïc hoùa ñoä thì Ñöùc Phaät naøo hieän tieàn maø hoùa ñoä chuùng sinh kia? Vì chö Phaät ñeàu coù naêng löïc cuûa Bi, nguyeän, khoâng theå moät laàn hoùa ñoä maø caùc laàn khaùc ñeàu ngöøng nghæ. Chæ vì coù duyeân vôùi Phaät, cuøng moät nôi choán, cuøng moät thôøi gian, treân trí haäu ñaéc ñeàu hieän baøy moät laàn hoùa ñoä. Traïng thaùi ñoù gioáng nhö khoâng chöôùng ngaïi nhau, laïi cuøng hoøa hôïp ñan xen laøm taêng thöôïng duyeân, khieán thöùc cuûa chuùng sinh ñöôïc hoùa ñoä bieán hieän nhö vaäy. Nghóa laø troâng thaáy moät Ñöùc Phaät, hieän thaàn thoâng hay giaûng noùi chaùnh phaùp cho hoï. Nhöõng söï kieän nhö vaäy..., thì khoâng theå nghó baøn ñöôïc, khoâng phaûi laø lyù Duy thöùc thì khoâng theå hieåu roõ. Laïi nöõa, Thaân töï taùnh tòch dieät, yeân vui, chính laø thuoäc veà coâng ñöùc lôïi mình, laø taêng thöôïng duyeân cho lôïi ích cuûa chuùng sinh, cho neân goàm caû vieäc lôïi ngöôøi. Hôn nöõa, vôùi hai thaân aáy cuøng laøm lôïi, vì ñeàu laø nôi nöông töïa cuûa coâng ñöùc, thuoäc veà hai loaïi lôïi ích. Thaân thoï duïng; coù ñuû hai phaàn: 1. Phaàn töï thoï nhaän phaùp laïc: Nghóa laø trong ba voâ soá kieáp, tu taäp haïnh lôïi mình ñaày ñuû maø chöùng ñöôïc thaân thaät nhö caùc saéc töôùng..., khieán töï thoï duïng söï hyû laïc vi dieäu. 2. Phaàn khieán keû khaùc thoï nhaän phaùp laïc: Nghóa laø tu taäp haïnh lôïi ngöôøi ñaày ñuû trong ba voâ soá kieáp, maø chöùng ñöôïc Hoùa thaân nhö caùc saéc töôùng... vì nhaäp vaøo caùc chuùng Boà-taùt thuoäc caûnh giôùi Ñaïi thöøa, hieän baøy caùc loaïi hình töôùng, giaûng noùi caùc loaïi phaùp, khieán cho caùc Boà-taùt tieáp nhaän phaùp laïc lôùn. Do hai phaàn aáy, hoaëc noùi thaân naøy chæ thuoäc veà lôïi mình, hoaëc noùi thaân naøy chæ thuoäc veà lôïi ngöôøi, hoaëc noùi thuoäc veà caû hai, ñeàu khoâng traùi ngöôïc nhau. Thaân bieán hoùa chæ vì lôïi tha maø hieän baøy caùc töôùng hoùa ñoä, cho neân thuoäc veà lôïi tha. Ba thaân nhö vaäy coù boán phaàn, coù theå laøm thaønh boán caâu: 1. Thoï duïng khoâng phaûi laø bieán hoùa: Nghóa laø phaàn lôïi mình thuoäc thaân thoï duïng thaät. 2. Bieán hoùa khoâng phaûi laø thoï duïng: Nghóa laø thaân bieán hoùa, vì hoùa ñoä cho nhieàu loaïi chuùng sinh thuoäc ñòa tieàn, hoaëc thoâ sô, hoaëc maàu nhieäm, hoaëc khieán cho chuùng sinh hoan hyû, hoaëc laøm cho hoï sôï haõi, ñoåi

thay khoâng nhaát ñònh, chæ goïi laø bieán hoùa maø khoâng goïi laø thoï duïng, vì khoâng caàn phaûi laøm cho tieáp nhaän phaùp laïc hieän taïi. 3. Cuõng thoï duïng maø cuõng bieán hoùa: Nghóa laø vì Boà-taùt ñòa thöôïng ñaõ hieän ra caùc Hoùa thaân, khieán cho caùc Boà-taùt ñöôïc tieáp nhaän phaùp laïc, tuøy thuaän thôøi gian ñoåi thay chuyeån bieán khoâng quyeát ñònh. 4. Khoâng phaûi laø thoï duïng cuõng khoâng phaûi laø bieán hoùa: Laø thaân töï taùnh. Hoaëc coù choã noùi Phaät coù hai loaïi thaân: 1. Sinh thaân. 2. Phaùp thaân. Hoaëc laø thaân töï taùnh, hoaëc laø thaân thoï duïng thaät, ñeàu goïi laø phaùp thaân, laø choã nöông töïa cuûa caùc phaùp coâng ñöùc, laø caùc phaùp coâng ñöùc tích taäp maø thaønh. Hoaëc laø thaân bieán hoùa, hoaëc laø thoï duïng cuûa ngöôøi khaùc, ñeàu goïi laø sinh thaân vì tuøy söï thích öùng cuûa chuùng sinh maø thöôøng thò hieän thoï sinh. Laïi nöõa, kinh khaùc noùi: Coù möôøi loaïi Phaät: 1. Phaät hieän Ñaúng giaùc. 2. Phaät theä nguyeän roäng lôùn. 3. Phaät cuûa nghieäp dò thuïc. 4. Phaät truù trì. 5. Phaät bieán hoùa. 6. Phaät phaùp giôùi. 7. Phaät taâm. 8. Phaät ñònh. 9. Phaät baûn taùnh. 10. Phaät tuøy thuaän an laïc. Naêm Phaät tröôùc thuoäc veà theá tuïc. Naêm Phaät sau thuoäc veà Thaéng nghóa. Tuøy theo nhöõng söï thích hôïp maø thuoäc veà ba thaân. Caùc loaïi nhö vaäy..., tuøy theo hình töôùng, cho neân bieát. Kinh: “Phaùp giôùi tònh nhö vaäy, Ñieàu chö Phaät ñaõ noùi”. Luaän: Phaùp giôùi thanh tònh cuûa Nhö Lai nhö vaäy laø chö Phaät cuøng thuyeát giaûng. Phaät Ñòa ñaày ñuû ba thaân sai bieät vôùi naêm loaïi coâng ñöùc. Hoaëc nghóa töôùng cuûa töï taùnh coù saùu caâu. Do boán baøi tuïng naøy noùi löôïc veà taát caû coâng ñöùc cuûa Phaät ñòa, vaø nhö tröôùc ñaõ noùi roäng, cho neân bieát goïi chung laø Thaùnh giaùo ñaõ ñöôïc neâu giaûng.

Kinh: “Baáy giôø, Ñöùc Baïc-giaø-phaïm thuyeát kinh naøy xong, Ñaïi Boà-taùt Dieäu Sinh..., caùc Ñaïi Thanh vaên, caùc chuùng Trôøi-Ngöôøi, A-toá- laïc..., ôû theá gian, cuøng taát caû ñaïi chuùng sau khi nghe Phaät thuyeát giaûng, ñeàu voâ cuøng hoan hyû tin nhaän vaø vaâng laøm”. Luaän: Trong ñoaïn kinh naøy chæ roõ: Chuùng hoäi nghe phaùp, vaâng laøm theo lôøi Phaät daïy. Do taâm Bi vaø theä nguyeän trong Thöùc thanh tònh cuûa Phaät maø daãn phaùt, bieán hieän töông töï dieäu löïc taêng thöôïng duyeân cuûa Kheá kinh, luùc aáy thieän caên trong töï taâm cuûa chuùng hoäi ñeàu ñöôïc thaønh thuïc, gioáng nhö töôùng Phaät theå hieän. Nghóa laø nghe Phaät giaûng noùi ñeàu sinh taâm hoan hyû-tin töôûng-tieáp nhaän vaø vaâng laøm. Caùc Thanh vaên..., hoaëc laø do bieán hieän hoùa ra, hoaëc laø chaân thaät, hai coõi Thoï duïng vaø Bieán hoùa ñeàu cuøng moät choán. Ñoà chuùng ñaõ nghe phaùp xong, maëc duø cuøng ñöôïc nghe nhö nhau, nhöng söï nhaän thöùc ñeàu khaùc nhau, maø khoâng gaây chöôùng ngaïi nhau. Treân cuõng thaáy döôùi, döôùi khoâng thaáy treân, nhöng taát caû ñeàu thaønh töïu söï vieäc lôïi ích vaø yeân vui. Caùc caâu-nghóa thaâm dieäu Phaät ñòa, Nay con tuøy phaàn ñaõ löôïc giaûi, Coâng ñöùc thí khaép caùc quaàn sinh Nguyeän mau choùng thaønh quaû Voâ thöôïng. Nhöõng ai vieát cheùp ñöôïc sinh phöôùc, Sau ñöôïc quaû Ñaúng löu thaéng thieän, Mong phaùp noái tieáp taän vò lai, Lôïi ích yeân vui caùc haøm thöùc.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.